

χριστιανοίς; Εἰ δ' ἄλλως, παρὰ τὴν ἄκυρον λέξιν χρυσαλλίς, συγγέουσαν τὰς δύο τελευταίας μεταμορφώσεις τῆς κάμπης, ὡς αἰρετώτερον βλέπω ἄλλο τι ὄνομα, ἐπίσης καὶ τοῦτο ἀρχαῖον, καὶ ἦτον παρακρουστικὸν ἴσως· λέγω τὸ ὄνομα *μηλολόνη*, ὄνομα χαριέστατον· διότι ἀληθῶς μὲν μηλόνη, καὶ μηλολόνη, καὶ μηλολόνη ὠνομάζετο ὁ χρυσοκάνθαρος (*hanneton*, κοινῶς δὲ *ζινα*), ἀλλ' ἀφοῦ αὐτὸς ἔχει τὸ ὄνομά του, οὐδόλως θὰ τὸν ἐξημιούμεν ἂν τὸ τρίτον ἢ τέταρτον τῶν ἐπιθέτων του μεταφέρομεν εἰς τὴν πεταλοῦδαν ψυχὴν.

Τί λέγετε; *μηλολόνη* ἢ *μηλολόνη* ἐκφράζει κοινητικώτατα τὴν ἐναέριον κίνησιν τῶν πεπερῶν τῆς πεταλοῦδας διὰ τοῦ λὸ - λόνη, εἰκονίζοντος οὐκ οἶδά τι αἰθέριον, ἢ καὶ λωλόν, ἂν θέλετε, ἐν τῇ φαντασίᾳ, μάλιστα δὲ παιδικῇ, ἱκανῇ νὰ τὴν ἐκλάβῃ καὶ ὡς *λωλὴν* εἰς τ' *ἄνθη*. Δὲν τὸ θέλετε κατ' οὐδένα τρόπον; ἀνάγκη τότε τὴν κοινῶς πεταλοῦδαν ἢ ψυχαροῦδαν *ψυχὴν* καὶ οὐδέποτε, οὐδέποτε *χρυσαλλίδα* νὰ λέγωμεν ἢ *χρυσαλλίς* εἶνε καὶ ἄσχημον πρᾶγμα, ἐνῶ εἶνε τόσον εὐχαρις ἢ ψυχὴ. Ὅς τις πρῶτος τὴν ὠνόμασεν ἀνεξετάστως *χρυσαλλίδα* εἰς *χρυσαλλίδα* ὤφειλε νὰ μεταμορφωθῇ δίκην τοῦ πταισματος ὑπὸ τῆς Ψυχῆς, νῦν ὅτε αὕτη ὑπάρχει ἀθάνατος καὶ ἴσως δύναται καὶ νὰ θαυματουρῆ.

Ι. ΓΙΣΙΔΡΙΑΗΣ ΣΚΥΛΙΣΣΗΣ.

Υστερόγραφον. — Ταύτη τῇ στιγμή πληροφροῦμαι, ὅτι κατ' ἄνευσεχέθῃ ὁ Ἔρωσ εἰς τὸν υἱὸν τῶν ἄστρον καὶ τῆς αὐγῆς (Ἀστραίου καὶ Ἡοῦς), τὸν δροσόεντα Ζέφυρον, καὶ οὗτος ἐνομφεῦθη τὴν Χλωρίδα του· τὴν Χλωρίδα (τὴν παρὰ Λατίνοις *Φλώραν*) θεὰν τῶν ἀνθέων. Τί ταιριαστὸ ἀνδρόγυνο! Νὰ χαίρουν καὶ νὰ τοὺς χαίρωμεθα.

Ὁ αὐτός.

Ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ τῆς "Ἐστίας" ἐδημοσιεύθη ἄρθρον τοῦ παρ' ἡμῖν διακεκριμένου μηχανικοῦ κ. Ἐρν. Τσίλλερ περὶ τοῦ καταλληλοτέρου διὰ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν συστήματος ὑπονόμων πρὸς διοχέτευσιν τῶν ἀκαθαρσιῶν τῆς πόλεως. Συνεχίζων τὰς μελέτας ταύτας ὁ κ. Τσίλλερ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ὅπερ τόσῳ ζωηρῶς ἀπασχολεῖ τὰς τε ἀρχὰς καὶ τοὺς πολίτας, καθὼς κεκτημένον μεγίστην σημασίαν διὰ τὴν ὑγιεινὴν τῆς πόλεως, ἀπέστειλεν ἡμῖν καὶ τὸ ἐπόμενον δεῦτερον ἄρθρον, τὸ ὁποῖον εὐχαρίστως δημοσιεύομεν ἐνταῦθα.

ΑΓΡΟΙ ΛΙΠΑΙΝΟΜΕΝΟΙ

ΔΙΑ ΤΟΥ ΥΔΑΤΟΣ ΤΩΝ ΥΠΟΝΟΜΩΝ

Τὸ εὐτύχημα πόλεων τινων, ὁῶν τῆς θιέννης, τοῦ Λονδίνου, τῶν Παρισίων, τῆς Ῥώμης κ.τ.λ. τοῦ νὰ κεῖνται πλησίον μεγάλων ποταμῶν, καὶ διὰ τοῦτο νὰ εὐκολύνωνται τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ περιεχομένου τῶν ὑπονόμων

καὶ ὀχετῶν διὰ τῶν ποταμῶν, οἵτινες φέρουσιν αὐτὸ ἀβλαβῶς μακρὰν τῶν πόλεων, δὲν εἶνε κοινὸν εἰς ὅλας τὰς πόλεις. Ἐν Λονδίνῳ π. χ. ἡ ἀπομάκρυνσις τῶν ἀκαθαρσιῶν τελεῖται ὑπὸ κολοσιαίου ἔργου ἰδρυθέντος ἀπὸ τοῦ 1859—75 καὶ στοιχίσαντος 4 $\frac{1}{2}$ ἑκατομμύρια λίρας στερελίας. Συνίσταται δὲ τοῦτο ἐκ συστήματος ἀποχετευτικῶν σωλῆνων (*sewers*), ἐξ οὗ δύο ἀτμομηχαναὶ ἀντλοῦσι καθ' ἑκάστην 496,000 κυβικὰ μέτρα ἀκαθαρσιῶν, καὶ ἐκχύνουσιν αὐτὰς ἐξωθεν τοῦ Λονδίνου εἰς τὸν Τάμεσιν, ὅστις τὰς φέρει εἰς τὴν θάλασσαν. Οἱ οἰκονομολόγοι δὲ τῆς Ἀγγλίας διαμαρτύρονται καὶ δικαίως κατὰ τῆς τοιαύτης σπατάλης τῆς μεγαλοπόλεως ταύτης.

Πόλεις ὅμως κείμεναι πλησίον μικρῶν ποταμῶν δὲν δύναται νὰ κενῶσιν ἀβλαβῶς τὸ περιεχόμενον αὐτῶν εἰς τοὺς ποταμούς τούτους, διὸ καὶ αἱ κυβερνήσεις πολλῶν χωρῶν ἐσκέφθησαν πῶς ν' ἀποτρέψωσι τὴν ἀπ' εὐθείας ἐκχυσιν τοιούτων οὐσιῶν εἰς τὰς κοίτας τῶν ποταμῶν. Κατ' ἀνάγκην λοιπὸν ἐσκέφθησαν νὰ χρησιμοποιοῦσιν ἄλλως πῶς τὸ περιεχόμενον τῶν ὑπονόμων τῶν πόλεων, τὴν πρώτην δὲ θέσιν ἐκ τῶν προταθέντων μέσων κατέχει ἡ κατασκευὴ τῶν καλουμένων γερμανιστὶ *Rieselfelder*, ἧτοι ἀγρῶν ποτιζομένων διὰ τῶν οὐσιῶν τούτων. Ἐκ τῶν πόλεων τῶν ἔχουσιν τοιαύτας διευθετήσεις πρὸς ἀπομάκρυνσιν τῶν περιττωμάτων ἐν γένει ἀναφέρομεν ἐν πρώτοις τὸ Δάντζικ, εἶτα τὸ Βερολίον, τοὺς Παρισίους, τὴν Βρεσλαύαν. Καίτοι ὅμως τὰ τεχνητὰ πλέγματα τῶν ἀποχετευτικῶν σωλῆνων εἶνε διάφορα εἰς ἑκάστην τῶν πόλεων τούτων, πάντα ὅμως ἔχουσι τοῦτο τὸ κοινόν, ὅτι ἔχουσι ἐν χρήσει πολυεξοδα ἀντλητικὰ μηχανήματα· διότι, κειμένων ἀπασῶν τῶν ἀνω εἰρημένων πόλεων ἐπὶ ὀριζοντίου σχεδὸν πεδίου, δὲν δύναται τὸ ὕδωρ τῶν ὀχετῶν μετὰ τῶν ἀκαθαρσιῶν νὰ ρέυσῃ ἀπ' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς πόλεως πρὸς τοὺς διὰ τῆς ὑδροκόπρου ταύτης λιπανθησομένους ἀγρούς.

Ἐν Βερολίῳ π. χ. ἡ διοχέτευσις εἶνε διηρημένη εἰς ὁ ἀκτινηδὸν τεταγμένα συστήματα ὀχετῶν, ἐν ἐνὶ δ' ἑκάστῳ τούτων τὸ ὕδωρ ὑψοῦται δι' ἀτμομηχανῆς εἰς 19—21 μ. ὕψος, εἶτα δὲ δι' εὐρέος σιδηροῦ σωλῆνος φέρεται πρὸς τὸ ὑψηλότερον σημεῖον τῶν λιπανθησομένων ἀγρῶν, ὅθεν διακλαδοῦται περαιτέρω καὶ διανέμεται εἰς τὰ καθέκαστα τμήματα τοῦ ἐδάφους. Καὶ διὰ μὲν τὴν καλλιέργειαν τοῦ γόρτου ἐκλέγονται ἀγροὶ ἐπικλινεῖς ὀλίγον, ἢ οἱ ὑπάρχοντες τροποποιῶνται, ὀρυττομένης αὐλακὸς κατὰ τὸ ἄνω αὐτῶν χεῖλος· διὰ δὲ τὴν καλλιέργειαν τῶν λαχανικῶν ἐκλέγονται μέρη ὅλως ὀριζόντια καὶ ἐπίπεδα, ἅτινα μερίζονται διὰ βαθέων αὐλάκων, ὅπως τὸ λιπαρὸν ὕδωρ τῶν ὑπονόμων λιμνάξῃ ἐντὸς τῶν αὐλάκων τῶν τετραγῶνων καὶ διαποτίζῃ αὐτὰ. Τὰ τετραγῶνα ταῦτα, αἱ πρα-

σιαί, κείνται ἀνά ἕξ παρ' ἀλλήλοις καὶ κατέχουσιν ἕκτασιν 150—180 τ. μ. Ἐν ταῖς αὐλαξί, δὲ τῶν πρασιῶν ἀφίεται ἐκάστοτε τόσον ὕδωρ ὅσον ἀπαιτεῖται πρὸς ἐντελῆ διαπότισιν τοῦ ἐδάφους, οὕτω δὲ τὸ λιπαστικὸν ὕδωρ φθάνει πλαγίως εἰς τὰς ρίζας τῶν φυτῶν χωρὶς νὰ ἀψηται ποσὴς τῶν φύλλων αὐτῶν. Ἡ ἀναλογία τῆς πυκνότητος τοῦ ὕδατος τῶν ὀχετῶν εἶνε 1: 600, τὸ θέρος ὁμως αὐξάνεται εἰς 1: 250, τότε δὲ προστίθεται ἕτι ποσότης ὕδατος πρὸς ἀραιώσιν.

Ἐπὶ τῶν ἀγρῶν τούτων τῶν οὕτω ποτιζομένων σπεύρονται δημητριακοὶ καρποί, λάχανα, κúαμοι, σικυοὶ καὶ διάφορα ἄλλα χόρτα, τελευταῖον δὲ ἤρξαντο καλλιεργοῦντες αὐτόθι καὶ φυτὰ καλαμῶδη ἕνεκα τῶν ἀνθέων αὐτῶν, καπνὸν καὶ ἄλλα διάφορα.

Διάφοροι εἶνε οἱ ἀγροὶ οὗτοι ἐν Παρισίοις ἕνεκα τῆς διαφόρου διατάξεως τοῦ πλέγματος τῶν ὀχετῶν αὐτῶν. Αὐτόθι κατασκευάζονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὄγχοι καὶ αὐλακες, ἐν μέρει δὲ μόνον πρασιαί· τὰ προϊόντα δὲ τῆς αὐτόθι καλλιεργείας εἰσὶν ἐν πρώτοις μὲν λαχανικὰ καὶ ὀη κοινὰ λάχανα, βέβαι, γογγύλαι, κúαμοι, κινάραι, σέλινα, πράσα, γεώμηλα, εἶτα δὲ φυτὰ χρήσιμα εἰς τὸ ἐμπόριον, εἶτα καρποί, τέλος δὲ καὶ ὀπωροφόρα δένδρα καὶ χόρτος πρὸς νομὴν.

Ὅπως δὲ κρίνωμεν περὶ τῆς ἐπιδράσεως τῶν ἀγρῶν τούτων εἰς τὴν ὑγείαν τῶν κατοίκων ἀναφέρομεν τὰ ἐνδιαφέροντα ἐξαγόμενα τῶν ἔρευνῶν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς δημοσίου ὑγείας τοῦ ἀνωτάτου ἰατροσυνοδρίου τῆς Γαλλίας, καθ' ἣ ἡ λίπανσις ἐνός ἑκταρίου ἀγρῶν διὰ 10—20,000 λιτρῶν ὕδατος τῶν ὀχετῶν διατηρεῖ εἰσέτι τὴν καθαριότητα τῆς ἀτμοσφαιρας καὶ παρέχει καλὸν εἰσόδημα, ἐνῶ 40,000 λιτρῶν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐκτάσεως εἶνε ἐπιβλαθής, ἡ δὲ χρησιμοποίησις αὐτῆς δὲν εἶνε λίαν προσοδοφόρος. Τέλος δὲ ὅτι λίαν ἀφθονος ποτισμὸς δύναται νὰ γενήσῃ πυρετοῦς, πρᾶγμα ὁμως ὑπερ' ἀφ' ἑτέρου διορθοῦται, κατασκευαζομένων ἀφθόνως ἀποξηραντικῶν αὐλάκων.

Ἐν Ἀθήναις καταλληλότερος τόπος πρὸς κατασκευὴν τοιούτων ἀγρῶν μοὶ φαίνεται ὁ ἐλαιῶν, εἰς ὃν δύναται νὰ προστεθῇ καὶ ὀβοτανικὸς κήπος ὡς πειραματικὸς κήπος τοῦ Κράτους, ὅπως εἶνε καὶ ἐν Παρισίοις. Ἐνεκα δὲ τῶν εὐνοικῶν σχέσεων τοῦ ἐδάφους ἐνταῦθα καὶ ἡ κατασκευὴ τῶν ἀγρῶν τούτων θέλει εἶσθαι οἰκονομικώτερα καὶ ἡ διατήρησις αὐτῶν ευθηνότερα, διότι θὰ λείψωσιν ὅλως ἐνταῦθα αἱ πολυδάπανοι ἀντλητικαὶ μὴχαναὶ καὶ οἱ σταθμοὶ οὓς ἔχουσιν αἱ ἄνω εἰρημέναι πόλεις, καὶ ἐπομένως τὸ σύστημα θέλει εἶσθαι τὰ μάλιστα ἀπλοῦν. Ὑπὸ τὴν σκιάν δὲ τῶν ἐλαιῶν θὰ σπεύρωνται καὶ θὰ εὐδοκιμοῦσι ὅλα τὰ λάχανα καὶ οἱ καρποὶ οὓσι δὲν δύναται ν' ἀντιστῶσιν εἰς τὴν θερμὴν τῶν ἀκτίνων τοῦ ἀττικοῦ

ἡλίου· θὰ ὠφεληθῶσι δ' ἐκ τούτου καὶ τὰ δένδρα, διότι θὰ ἔχουσιν ἀφθόνους τὰς χρησίμους πρὸς αὐξήσιν αὐτῶν οὐσίας. Εἶνε δὲ καταφανὲς ὅτι τιθεμένου ἐν χρήσει τοιούτου τινὸς συστήματος θέλομεν ἀπολαύσει βλάστησιν σαφιλιοστάτην καὶ τρυφερωτάτην, διότι τὰ φυτὰ ἔχουσι μὲν τὴν ἀπαιτουμένην θερμότητα, στεροῦνται ὁμως τῶν ἀναγκαιουσῶν οὐσιῶν, καὶ ὅτι ἐν τῷ μέλλοντι θὰ προσβλέπωμεν μετὰ θαυμασμοῦ εἰς τ' ἀποτελέσματα τῶν κομποποτίστων ἀγρῶν τῶν Ἀθηνῶν καὶ εἰς τὴν εὐπορίαν τῶν κτητόρων τῶν ἀγρῶν τούτων.

Αἱ ἐξηγήσεις αὐταί, ἄς ἐνταῦθα ἀδρομερῶς λίαν κατέγραψα, δύναται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς πρόδρομοι ἐκτενεστέρων ἐργασιῶν, καὶ τότε μόνον δύναται νὰ φέρωσιν ὄντως εἰς ὠφέλιμα ἀποτελέσματα, ὅταν ἄνδρες εἰδικοί ἐνασχοληθῶσιν πρὸς παραιτέρω σπουδὴν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ ἄνω περιγραφέντος συστήματος.

ΕΡΝΕΣΤΟΣ ΤΣΙΛΙΑΡ

ΣΕΛΙΑΔΕΣ ΕΚ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ ΜΟΥ

4 Ἰουλίου.

Χθὲς τὴν ἑσπέραν ἐπέστρεψα ἐξ Αἰγίνης. Τὸ ταξιδεῖόν μου δὲν ἀνήκει δυστυχῶς εἰς ἐκεῖνα, ἐξ ὧν ἐπανέρχεται τις πλούσιος εἰς ὀδοπορικὰς ἐντυπώσεις, καὶ δὲν βλέπει τὸν καιρὸν πότε νὰ τὰς μεταδώσῃ εἰς τοὺς φίλους του ἢ πότε νὰ τὰς παραδώσῃ εἰς τὴν δημοσιότητα ὑπὸ ἐλικύοντα τίτλον, ὅς « Ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Ῥώμην », « Μία ἡμέρα ἐν Πομπηία », « Παρισινὰ ἐντυπώσεις » κτλ. Ἄπλοῦς θαλάσσιος περιπάτος μέχρις Αἰγίνης, διὰ τὸν ὁποῖον δὲν ἔχω νὰ λογαριασθῶ εἰμὴ μὲ δύο σελίδας τοῦ Ἡμερολογίου μου· εἰκοσιτετράωρος μόνον ἐνασχόλησις. Ὅστις θέλει νὰ μὲ μιμηθῇ, δὲν ἔχει ἢ νὰ ἐπιβῇ τῶν « Σπετσῶν » τοῦ κ. Γουδῆ, καὶ μετὰ δύο ὥρων ναυτίας καὶ κλύδωνα θὰ πατήσῃ τὰ κλασικὰ χῶματα τῆς νήσου, τῆς δις ἐπιφανοῦς, ἐν τε τῷ μεσουρανήματι τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς δόξης καὶ τῷ λυκαυγεί τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παλιγγενεσίας, ἐπὶ Θεμιστοκλέους, ὡς καὶ ἐπὶ Καποδιστρίου, κατ' ἀμφοτέρας δὲ τὰς περιστάσεις προωρισμένης μοιραίας νὰ ἀμαυρωθῇ ὑπὸ τῶν Ἀθηνῶν, τῶν ἀπαύστως ἀντιποιοιμένων αὐτῇ τὴν δύναμιν καὶ τὰ πρωτεῖα. Ἐκεῖ λοιπὸν ἐπὶ τῆς Αἰγινήτικῆς ἀκτῆς πληροῦσθε σωτηρίας δρόσου καὶ μακαρίας ἡσυχίας· ἂν εἰσθε φιλάρχαιοι, ἐντρυφᾶτε εἰς τὴν ἔρευναν τῶν σεπτῶν λειψάδων τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς, τοῦ μόνου μαρτυρίου τῆς πάλαι ποτὲ ἀκμῆς τῆς Αἰγίνης, ἐφ' ἧς περικαλλεῖς χορεῖαι θεῶν, ἡμιτέων καὶ θεαινῶν περιφανῶς ἐλατρεύοντο· ἂν εἰσθε γαστρίμαργοι, εὐρίσχετε θαυμασίους ἰχθύς· ἂν εἰσθε φιλάνθρωποι, ἐπισκέψεσθε τὰς φυλακάς.